

Merre tovább, szakképzés?

Dél-Alföldi Szakképzési Kerekasztal

Az utóbbi másfél évtizedben sok kritika érte a szakképzés mostani rendszerét: nem elég rugalmas, nem elég korszerű, kevés jó szakembert bocsát ki, és rákényszerít a tanulóakra sok, ma már korszerűtlennek minősülő szakmát is.

Mivel a szakképzés a gazdasági fejlődés egyik *stratégiai fontosságú* eleme, ezekben nem szabad belenyugodni; a megoldási lehetőségek pedig egyaránt megtalálhatóak a mostanában alakuló szabályozásban, és a civil szervezetek – kiemelten a kamarák – jövőbeli tevékenységének módosításában is. Ezen folyamatok ismeretében került sor arra, hogy a *Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Kar* vezetése egyfajta párbeszédet kezdeményezzen a szakképzés dél-alföldi régiójának kulcsszereplői körében azzal a céllal, hogy kijelöljék a továbblépés irányait, a szükséges fejlesztések kereteit.

A szakmai referátumok és hozzászólások három tematikai egységet alkottak. „*A hazai szakképzés megújítása*” vonatkozásában a figyelem elsősorban a kamarák szerepvállalásának megváltozásától várható eredményekre fókuszálódott. A kamaráknak ugyanis meghatározó felelősségük van *a központi programok* szükséges felülvizsgálatában, *a szakmai és vizsgakövetelmények* átdolgozásában, valamint a duális képzés *gyakorlati* körülményeinek optimalizálásában és *a pályaválasztási* tanácsadásban.

A kerekasztalon egyetértettek abban, hogy a jelenlegi OKJ felülvizsgálatával

A Dél-Alföldi Szakképzési Kerekasztal résztvevői

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara részéről Gubicza Zsanett és Szabó Bálint; a Békés, ill. Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselőjében Dinók Mariann és Németh Zoltán; Dr. Nagy Ágnes, a Dél-Alföldi Regionális Munkaügyi Központ főigazgatója; Mike Csaba, a Csongrád Megyei Önkormányzat Szakmai Felügyeleti Osztálya csoportvezetője; Döbör András, a SZTE JGYPK Szakképzési, Továbbképzési és Távoztatási Központ igazgatója, valamint a Felnőttképzési Intézet főiskolai docense, Dr. Farkas Éva; Juhászné Víg Éva, a Nemzeti Fejlesztési és Felnőttképzési Intézet programiroda-vezetője; Dr. Farkas Olga a SZTE JGYPK főiskolai tanára, Dr. Farkas Katalin c. főiskolai tanár, és Szebenyné Csóka Beáta, az 1000 Mester TISZK képviselőjében.

együtt racionalizálni szükséges a modulrendszert. Ráadásul a vizsgarendszer túlszabályozott, túlságosan idő- és költségigényes, és az értékelés nem a gyakorlati tudáselemekre koncentrált. A túl hosszú vizsgák szinte lehetetlenné teszik azt, hogy a kamarák a legképzettebb szakembereket

delegálhassák a vizsgabizottságokba, mert a ma is aktív szakemberek hosszú időre nem szívesen hagyják ott a munkájukat. Gondot jelent az egyes bizottságok indokolatlanul nagy szabadsága; ez ugyanis szinte ellenőrizhetetlenné és összehasonlíthatatlanná teszi a különböző helyeken megszerzett bizonyítványok értékét.

Végül számottevő mértékben kell *növelni a gyakorlati órák számát* (értelemszerűen az elméleti órák csökkentésével együtt); ehhez pedig szükség van a gazdálkodó szervezetek és személyek fogadó-készségének biztosítására is, ami a kamarák hatékony szerepvállalása nélkül nem oldható meg.

Mindezek a tervek azonban nem valósulhatnak meg a szakképzést érintő lényegi *szemléletváltozás* nélkül; mert erre nemcsak a fizikai munka becsületének kívánatos visszaállítása érdekében van szükség, hanem a felsőfokú szakképzés méltó helyének megtalálása, vagy az olyan képzési ismeretek beépítésének elfogadása miatt is, mint amilyenek – például – a sokak által vitatott „*civilizációs ismeretek*” modul, vagy a különféle kommunikációs képességfejlesztő programok is.

Ami *a felsőfokú szakképzést* illeti, nem vált a kívánatos módon ismertté, és kétféle – tervezett – funkciója közül eddig

jobbára csak a felsőoktatásba való belépés megkönnyítését teljesítette, a rövid képzési idő és a gyakorlatorientált programok munkaerőpiaci elfogadottsága még várat magára. Nagyon fontos lenne ezt a képzési formát *a felnőttképzésben* is alkalmazni; ehhez, persze, meg kell oldani az előzetesen megszerzett ismeretek hatékony figyelembe vételének eddigi nehézségeit is.

Fontos feladatának tekinti a kerekasztal a felsőoktatási törvény koncepciójának véleményezését, és a felsőfokú szakképzések tartalmi fejlesztését, valamint a közoktatási és a szakképzési törvény tervezett változásai kapcsán a törvények harmonizációjára törekvés szorgalmazását. Ennek kapcsán többen is annak a véleményüknek adtak hangot, hogy a felsőfokú szakképzések esetében meggondolandó a két emelt szintű érettségi felvételi követelményként való előírása.

A minőségbiztosítás jelentőségének kérdései kapcsán a kerekasztal szakemberei úgy fogalmaztak, hogy ez egyidejűleg „*a stabilitás és a munkaerőpiaci igények kielégítésének eszköze*”. Ehhez a gyakorlati képzőhelyek és a szakképző intézmények következetes együttműködésére van szükség; ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy jelenleg a régióban 2700 ilyen együttműködési megállapodás van érvényben. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják: az efféle kooperáció igazi nyertese az, aki ilyen feltételek között tudta megszerezni a képesítését. Éppen ezért a jövőben ezek számát is növelni kell.

M. I.

Fotók: Török Rozália